

שבת פרשת ויקרא

ג' ניסן תשפ"ג

גיליון מס' 59
מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

ננסה לעמוד על עניינה של האליה. הראב"ע כותב: "כי הכבשים שהן בארץ ישראל יש להם אליה גדולה וזה דבר ידוע".

נראה, שהאליה היא דבר מיוחד לכבשים, המבטא את הנהגת הגלות. הכבשים חיות בעדר. הכבש הוא חיה נרדפת וחלשה, ולכן היא חיה יחד, בעדר, והיא זקוקה לרועה.

כך דרשו חז"ל (אסתר רבה פרשה י', י"א): "אֲנֹכִי אֲנֹסִי קִיקָר אָמַר לוֹ לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: גְּדוּלָהּ הִיא הַכֶּבֶשׂה שְׁעוֹמֶדֶת בֵּין שְׁבָעִים זָאֲבִים. אָמַר לוֹ: גְּדוּלָה הִיא הַרְוֵעָה שְׁמִצִּילָהּ וְשׁוֹבְרֵן לְפָנֶיהֶם".

אדריאנוס תמה על היכולת של עם ישראל להחזיק מעמד בין שבעים האומות המנסות לכולתו. אמר לו רבי יהושע: הרועה שומר עליהם, לולא הקב"ה עם ישראל לא היה מצליח לעמוד.

ועוד דרשו (מדרש תהלים, ע'): "למה היה דומה, למלך שהיה לו צאן וכעס עליהם, גירש את הצאן והתיר את הדיר והעביר את הרועה. אחר זמן כנס הצאן ובנה את הדיר, ולרועה לא הזכיר. אמר הרועה: הרי הצאן מכונסות והדיר בנוי ואני איני נזכר. כך אמר דוד: למעלה מן המזמור (תהלים ס"ט, ל"ו): 'כי א-להים יושיע ציון ויבנה ערי יהודה', הרי הדיר בנוי. 'וישבו שם וירשוה זרע עבדיו ינחלוה ואהבי שמו ישכנו בה', הרי הצאן מכונסות, ואני איני נזכר, לכך 'למנצח לדוד להזכיר'".

כאשר המלך מכנס את הצאן, הוא זקוק לרועה, למלך המשיח שינהיג אותם.

מה קורה לכבשה שמאבדת, חלילה, את העדר? לשם כך יש לכבשה אליה - מחסן של חלב ושומן. כשהכבשה אוכלת, האליה מתמלאת שומן, וכך יש לכבשה "זרבות", שמשמשות אותה כשהיא בגלות. בגלות שהכבשה זקוקה לעדר ולרועה, היא זקוקה ליכולת להתנהל גם כשהעדר מתפזר. זוהי האליה - "תכנית חסכון" של הכבש לזמנים קשים.

אנו מקריבים את האליה על המזבח, ובכך מודים לה' על כך שהוא נותן לנו יכולת לשרוד גם בתקופות של גלות.

אנו צריכים לזכור לימוד זה גם בזמן ששבנו לארץ ישראל. גם החיים בארץ ישראל תובעים מאיתנו לאגור כוחות לזמנים קשים. דבר זה נכון מבחינה רוחנית, וגם מבחינה כלכלית ובטחונית.

מפרשת הקרבנות נלמד כיצד אנו צריכים להתנהל, ולהכין לעצמנו מאגרים של כח ועוצמה, רוחנית וגשמית, לזמנים קשים.

מתוך השיעור שניתן בתאריך ו' באדר ב' תשפ"ב
השיעור המלא נמצא אתר הישיבה

בפרשתנו מופיעה פרשת קרבן שלמים. התורה מתחילה בבו הבקר, לאחר מכן הכבשים ולבסוף העיזים (ויקרא ג', א'-ט').

בכל הפרשות חזרת התורה על חלקי החלב שצריך להקריב על המזבח. הפסוקים זהים וחוזרים על עצמם, מלבד חידוש שיש בכבש - בכבש מקריבים גם את האליה.

רש"י, בעקבות חז"ל, מדגיש שרק בכבש מקריבים את האליה. זהו דין שלא מופיע לא בבו הבקר ולא בעיזים.

בספרא דורשים פרשה זו באחת מי"ג המידות שהתורה נדרשת בהן (דבורא דחובה פרק י"ח, פרשתא י"ד): "משום רבי ישמעאל אמרו: לפי שיצא לידון בדבר חדש החזירו הכתוב לכללו".

רבי ישמעאל דורש את הפסוקים במידה י"א: "כָּל דָּבָר שֶׁהִיָּה בְּכָל־לֶחֶם לֶדוֹן בְּדָבָר הַחֲדָשׁ, אִי אִתָּה יָכוֹל לְהַחְזִירוֹ לְכָל־לֶחֶם עַד שֶׁיִּחְזַרְנוּ הַכְּתוּב לְכָל־לֶחֶם בְּפִרְשׁוֹ".

הקרבת האליה היא דבר חדש שיש בכבש. הכתוב יצא כאן לדון בדבר חדש, ולכן הוא חוזר אחר כך ומחזירו לכללו - התורה חוזרת שוב על כל החלבים האחרים שיש להקריב, כדי שנדע שבדבר זה הכבש זהה לבקר ולעז. האליה היא תוספת על מה שמקריבים בקרבנות האחרים.

בדברים אלו עונה רבי ישמעאל על השאלה - לשם מה התורה חוזרת על כל רשימת החלבים בכל קרבן מחדש? ותשובתו: כדי להדגיש שהחידוש שיש בכבש, שמקריבים את האליה, לא בא במקום החלבים האחרים אלא כתוספת להם.

האר"י (פרי עץ חיים, שער עולם העשיה, ו) מבאר את ההנהגה של המידה שבה אנו עוסקים, שזוהי הנהגת הגלות. הגלות היא דבר חדש בעם ישראל, יציאה מן הסדר, כדברי המהר"ל (נצח ישראל פרק א').

הגלות היא דבר לא טבעי ולא נורמלי. כשעם ישראל נמצא בגלות, "אי אתה יכול להחזירו" מעצמו. רק הכתוב - כח אלוקי, יכול להחזיר את עם ישראל מהגלות. עם ישראל בגלות, קבע בה את מקומו, מה יגרום לו לעזוב את הגלות ולחזור לארץ? רק ענין אלוקי יכול לעורר בעם ישראל את הרצון לחזור לארץ ישראל.

האר"י מדגיש שהחזרה מהגלות תהיה בהכרזה, לא בחשאי. מעין זה זכינו לראות ב"הכרות מדינת ישראל". היתה הכרזה לכל העולם שעם ישראל חזר לארצו ויצא מהגלות.

יצא חזר לארצו ויצא מהגלות.

כיצד קשורה מידה זו לענין המיוחד של הקרבת האליה מן הכבש?

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרשה וברשי"י

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חזנים כחומר הכא...

3. מה מיוחד בצורה שכותבת התורה על קרבן חטאת של נשיא?

2. מדוע נאמר בקרבן נדבה "ונפש כי תקריב"?

1. מה ההבדל בין הקריאה למשה רבנו לבין הקריאה לבלעם הרשע?

"התפילה על שיבת ציון השגורה ומשוננת בפינו במשך דורות אין ספור, השפיעה גם את השפעתה החינוכית להכשרת הלבבות לציפייה לגאולה.

בדומה לכך, התפילה על חידוש הקרבנות מחייה בליבנו את המחשבה והעיון בערכם של הקרבנות - כמשאלת לב חיונית ומסתורין המושך אותנו בהוד קדושתו ורוממותו"

